

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/51/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614207496
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:2614207496.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Dariny Kriváňovej a JUDr. Michaely Královej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: M. E., narodený dňa XX.X.XXXX, bytom U., Y. F. Č.. XXXX/XX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, Záhorácka č. 2942/60A, Malacky, dieťa rodičov: matka U. E. C. Š. M. D. X. Á., narodená dňa XX.X.XXXX, bytom U., Y. F. Č.. XXXX/XX, otec R. E. C. Š. M. R., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom M., Š. Č.. XXXX/XXX, o návrhu matky na zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 8. marca 2016, č.k. 8 P 441/2014-107, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 8. marca 2016, č.k. 8 P 441/2014-107, p o
t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Malacky rozsudkom zo dňa 8.3.2016, č.k. 8 P 441/2014-107, zvýšil výživné otca pre maloletého M. zo sumy 90,-- € mesačne na sumu 150,-- € mesačne počnúc dňom 1.9.2014, ktoré výživné otcovi uložil zasielať k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred; zročné výživné za čas od 1.9.2014 do 29.2.2016 v sume 1.080,-- € otcovi uložil povinnosť zaplatiť k rukám matky do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia; vo zvyšku návrh matky zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania (§ 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Tým zmenil rozsudok Okresného súdu Senica zo dňa 30.11.2011, č.k. 9 P 98/2011-43, vo výroku o výživnom pre maloletého M..

Návrhom podaným (pôvodne na Okresnom súde Senica dňa 22.8.2014) sa matka maloletého dieťa domáhala zvýšenia výživného pre maloletého M. zo sumy 90,-- € mesačne na sumu 200,-- € mesačne počnúc dňom 1.9.2014. Poukázala na skutočnosť, že sa pomery od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti k maloletému podstatne zmenili, maloletý je od 1.9.2014 študentom Spojenej školy v Ivanke pri Dunaji (v čase pôvodného určenia výživného navštevoval Základnú školu v Kútoch), zvýšené výdavky jej vznikajú v súvislosti so školskou činnosťou (cestovné, internát, školské potreby), ako aj so starostlivosťou o šatstvo maloletého dieťaťa; od posledného rozhodnutia o výživnom sa podstatne zmenil aj príjem otca maloletého, keďže má trvalý pracovný pomer v Malackách.

Otec s návrhom matky na zvýšenie výživného nesúhlasil. Uviedol, že kúpa školských potrieb bola len jednorazovou nákladovou položkou. Počas letných prázdnin žil maloletý M. u neho, pričom chodil na brigády, aby si kúpil nové oblečenie. Ohľadom cestovného uviedol, že položka na dopravu odpadla, pretože študenti môžu cestovať zadarmo. V neposlednom rade uviedol, že od 7.8.2014 naďalej je evidovaný na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny ako nezamestnaný, bez akéhokoľvek príjmu, pričom

vyživovaciu povinnosť si riadne plní, okrem mesiacov apríl - september 2015, pretože bol v tom období nezamestnaný. V jeho domácnosti žije aj v súčasnosti plnoletá R., ktorá nastúpila na vysokú školu, i keď v súčasnosti na pôvodnú školu nechodí, od septembra 2016 je však prijatá na ďalšiu vysokú školu.

Kolízny opatrovník navrhol súdu zvýšiť výživné pre maloleté dieťa na sumu 150,-- €. Uviedol, že treba brať do úvahy v prvom rade potreby maloletého dieťaťa, ale aj možnosti a schopnosti otca, pričom má za to, že otec má možnosť nájsť si adekvátne zamestnanie, keďže žije v západoslovenskom kraji.

Súd prvého stupňa tak rozhodol po tom, ako mal z vykonaného dokazovania preukázaný nasledovný skutkový stav veci. Manželstvo rodičov maloletého M. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Senica zo dňa 30.11.2011, č.k. 9 P 98/2011-43, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.12.2011. Ním bola zároveň schválená rodičovská dohoda ohľadne maloletého M., narodený dňa 17.9.1998, a toho času plnoletej R., narodenej dňa 3.7.1995; maloletý M. a toho času plnoletá R. boli na čas po právoplatnosti rozsudku o rozvoze manželstva svojich rodičov zverení do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého M. sumou 90,-- € mesačne a na výživu dcéry R. sumou 110,-- € mesačne. Matka bola v tom čase zamestnaná v Univerzitnej nemocnici v Bratislave aj v Nemocničnej a.s. ako zdravotná sestra s priemerným mesačným príjmom vo výške 950,-- € netto spolu. Spoločne s jej dvomi maloletými deťmi a s otcom maloletých detí žili v rodinnom dome, ktorého vlastníkami boli rodičia maloletých detí. Otec bol živnostníkom od apríla 2011. Pracoval vo Viedni ako zamestnanec, ale aj ako živnostník, uviedol, že si prácou v zahraničí dokázal zarobiť cca. 1.000,-- € mesačne. V tom čase maloletá R. navštevovala II. ročník Strednej dopravnej školy v Bratislave, maloletý M. navštevoval 7. ročník Základnej školy v Kútoch. Obe deti boli zdravé. V súčasnosti plnoletá R. (plnoletosť dosiahla dňa 3.7.2013) bola rozsudkom Okresného súdu Senica zo dňa 11.2.2013, č.k. 9 P 173/2012-31, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 8.3.2013, na základe dohody rodičov zverená do osobnej starostlivosti otca, matka sa zaviazala prispievať na výživu R. sumou 110,-- € mesačne. V súčasnosti je maloletý M. študentom I. ročníka Strednej odbornej školy v Ivanke pri Dunaji, v súvislosti s nástupom na strednú školu vznikli matke zvýšené výdavky spojené s bývaním maloletého M. na internáte (17,-- € mesačne), s týždenným cestovaním do školy (3,62 €), so stravovaním sa maloletého M. v školskej jedálni (2,82 € denne). Maloletý M. nenavštevuje platené záujmové krúžky, jeho zdravotný stav je dobrý, otca navštevuje podľa vlastného uváženia. Otec neplatil výživné na maloletého M. za mesiace apríl - september 2015.

Matka žije v spoločnej domácnosti s priateľom, ktorý je rozvedený a nemá v súčasnosti žiadne vyživovacie povinnosti (deti partnera matky sú plnoleté). Obaja sa rovnakou mierou podieľajú na hradení výdavkov a poplatkov v domácnosti - matka prevádza sumu 350,-- € mesačne na účet priateľa, z ktorého účtu sú poplatky hradené. Z tohto účtu potom aj nakupujú všetky ostatné veci do domácnosti. Matka spolu s priateľom a maloletým M. bývajú v 3-izbovom byte priateľa, ktorý spláca hypotéku; je zamestnaná v 2 pracovných pomeroch - v Univerzitnej nemocnici v Bratislave s priemerným mesačným príjmom v roku 2014 v sume 973,41 € netto, v roku 2015 v sume 960,89 € mesačne netto a na skrátenej úväzok v Nemocničnej a.s., kde dosiahla čistý mesačný príjem v roku 2014 v sume 310,50 €, v roku 2015 v sume 354,50 €, teda cca v sume 350,-- €. Priateľ matky je zamestnaný na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky, pričom v roku 2014 dosiahol čistý mesačný príjem v sume 930,88 €, v roku 2015 v sume 1.027,-- € a v roku 2016 v sume 1.079,-- €. Matke trvá vyživovacia povinnosť k plnoletej dcére R.; na Okresnom súde Malacky pod sp.zn. 4 C 56/2015 sa vedie konanie o zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa na základe návrhu R., ktoré nie je doposiaľ právoplatne skončené. Matka podľa zatiaľ súdom neschváleného zmierného sa zaviazala platiť výživné pre plnoletú R. v sume 150,-- € mesačne. Plnoletá R. ku dňu 1.3.2016 ukončila štúdium na vysokej škole v Žiline, v súčasnosti je nezamestnaná, pracuje brigádne (podľa vyjadrenia otca).

Otec je od 1.2.2015 nezamestnaný, je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie bez nároku na podporu v nezamestnanosti, resp. bez výplaty sociálnych dávok, poberá prídavky na plnoletú R.. Od 1.3.2011 do 15.8.2013, od 19.2.2014 do 7.8.2014 a od 13.10.2015 do 1.12.2015 pracoval ako živnostník, pričom naposledy bol oprávnený vykonávať živnosť v rozsahu nestranná kontrola, mechanické triedenie a jednoduché mechanické úpravy častí hotových výrobkov, strojov, automobilových dielov a zariadení. V mesiacoch október a november 2015 vykonával činnosť ako kontrolór pre spoločnosť E. F., s.r.o., ktorá dodávala komponenty pre C. T., a.s., Lozorno, činnosť ukončil z dôvodu ukončenia spolupráce medzi oboma podnikateľskými subjektmi. V tomto období boli otcovi uhradené faktúry v sume 666,25 €

a 939,25 €; za rok 2015 otec podával daňové priznanie, kde uviedol príjem zo živnosti v sume 2.285,50 €, výdavky v sume 1.227,49 € (z toho poisťné 313,29 €), daň neplatil (otec si uplatnil odpočet z dôvodu straty za minulé obdobia v sume 1.058,01 €), uplatnil si nárok na daňový bonus v sume 85,64 €. V roku 2014 vykázal v daňovom priznaní príjem zo živnosti v sume 7.335,38 €, výdavky v sume 3.927,80 € (z toho zaplatené poisťné v sume 993,65 €), uplatnil si nárok na daňový bonus v sume 171,28 €, daň neplatil. Za rok 2013 vykázal súhrnný príjem 7.900,39 €, výdavky v sume 4.033,66 €, z toho poisťné v sume 991,90 €. Zaplatil daň v sume 17,31 €, uplatnil si daňový bonus v sume 254,64 €. Otec má základné vzdelanie, žije v 3 - izbovom rodinnom dome v Obci Kúty spolu so svojou plnoletou dcérou R.. Rodinný dom je zatiaľ v spoločnom vlastníctve otca a matky maloletého dieťaťa, na Okresnom súde Senica je predmetom konania o vysporiadanie BSM medzi rodičmi spolu s vnútorným vybavením nehnuteľností, ktoré nie je doposiaľ právoplatne skončené. Otec neplatil výživné na maloletého M. za mesiace apríl - september 2015 podľa jeho tvrdenia z dôvodu, že bol nezamestnaný a nepoberal žiadne dávky. Uviedol, že pokiaľ nebol evidovaný ako živnostník, nikde a nikdy riadne nepracoval, bol vždy evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, pomáhali mu jeho rodičia, resp. v súčasnosti už len matka, ako starobní dôchodcovia.

Rozsudok odôvodnil ustanovením § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 veta prvá, ods. 5, § 65 ods. 1, § 75 od. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, § 160 O.s.p.; skutkovo dôvodil dôvodnosťou návrhu matky na zvýšenie výživného, pretože od poslednej úpravy výživného pre maloletého M. uplynula doba viac ako 4 roky, za toto obdobie maloletý nastúpil na strednú školu (v čase predchádzajúceho určenia výživného navštevoval 7. ročník Základnej školy v Kútoch), je študentom Strednej odbornej školy v Ivanke pri Dunaji, jeho potreby vzhľadom na plynutie doby primerane vzrástli - jednak úmerne k jeho veku, záujmom, a jednak úmerne školským potrebám a výdavkom. Vychádzal z podstatnej zmeny pomerov u maloletého M., keď základom bol návrh matky podaný na súde prvého stupňa dňa 22.8.2014. Hoci je možné výživné pre maloleté dieťa zmeniť i spätne, najviac však na dobu 3 rokov od podania návrhu, matka žiadala zvýšiť výživné (až) od 1.9.2014, a preto sa spätným výživným nezaoberala a výživné zvýšila od doby, ktorú navrhla matka, teda od 1.9.2014, kedy maloletý M. nastúpil na strednú školu. Túto dobu súd aj vyhodnotil ako podstatnú trvalú zmenu pomerov dieťaťa, keď nástup dieťaťa na strednú školu je nepochybne výraznou zmenou oproti základnej škole; u maloletého M. zvýraznenou ešte bývaním na internáte, kedy maloletý M. si musí počas týždňa zabezpečovať svoje potreby v plnej miere z vreckového (aj keď má stravu zabezpečenú, jedná sa iba o základ: raňajky, obed, večera), čo kladie zvýšené nároky na matku, keďže z doposiaľ otcom plateného výživného v podstate uhradí iba poplatky za školu, internát, stravu a cestovné. Nezohľadnil tvrdenie otca, že cestovné je bezplatné, pretože bezplatné cestovanie poskytuje študentom iba štátny železničný prepravca, ostatné spoločnosti vrátane autobusovej dopravy, resp. dopravy v rámci Bratislavy, si študenti takisto musia hrať. Výška zvýšeného výživného v sume 150,- € mesačne je odôvodnená majetkovými a príjmovými pomermi oboch rodičov, dlhodobou osobnou starostlivosťou matky o dieťa, záujmovými aktivitami maloletého, vekom dieťaťa, skutočnosťou, že maloletý študuje na strednej škole, jeho zdravotný stav, brigádnickú činnosť maloletého. Súd súbežne skúmal pomery oboch rodičov, ich súčasných rodín (partnerov), ich majetkové a zárobkové pomery, ako aj schopnosti a možnosti dosahovať príjem. Matka pracuje v rámci dvoch pracovných pomerov, v podstate zabezpečuje kompletnú starostlivosť o maloletého, má partnera, s ktorým sa spoločne podieľajú na výdavkoch na domácnosť. Otec naproti tomu pracuje vždy iba krátkodobo, vždy iba na základe krátkodobej živnosti, v medziobdobiach je vždy nezamestnaný, evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, podľa vlastného vyjadrenia mu prostriedky na obživu poskytujú jeho rodičia a počas takého posledného obdobia ani neplatil výživné pre maloletého. Súd zdôraznil, že takéto správanie otca a jeho zodpovednosť voči ním vyživovaným osobám (najmä M.) je krajne nezodpovedné a zároveň sa javí ako účelové (som nezamestnaný = nepláťm výživné). Otec nepreukázal žiadnu závažnú skutočnosť, ktorá by mu bránila sa zamestnať, je v produktívnom veku, nemá žiadne zdravotné obmedzenia, žije v oblasti s najmenšou nezamestnanosťou, svoj štýl života prezentoval súdu ako dlhodobý, pričom však na druhej strane uviedol, že pokiaľ bol zamestnaný (a to aj v zahraničí), dokázal si zarobiť mesačne do 1.000,- €. Pokiaľ otec uvádzal, že maloletý M. si dostatočne zarobil na brigáde počas prázdnin (na oblečenie) súd poukázal na skutočnosť, že pokiaľ si dokáže nájsť brigádu maloletý M., mal by si ju vedieť nájsť aj dospelý muž a je neetické svoju povinnosť prispievať riadne na výživu maloletého dieťaťa prenášať na toto dieťa s tým, že toto je schopné si počas brigády na seba zarobiť. Nevyhovel návrhu matky na zvýšenie výživného na sumu 200,- € mesačne dôvodiac, že otec z poslednej riadnej pracovnej činnosti dosiahol brutto príjem cca 1.600,- € mesačne, má vyživovaciu povinnosť k plnoletej dcére R., ktorá s ním žije v jednej domácnosti, bola študentkou na vysokej škole, podľa otca od septembra 2016 bude v štúdiu pokračovať. Výživné v sume 150,- €

mesačne zo strany otca pri započítaní daňového bonusu a prídavkov na dieťa ako dávkach štátu a vzhľadom na skutočnosť, že už aj matka musí maloletému poskytnúť výživné minimálne v sume 80,-- € mesačne (po započítaní osobnej starostlivosti matky, nákladov na bývanie a ostatné všeobecné výdavky maloletého), je dostatočnou sumou na pokrytie potrieb maloletého M.. Zročné výživné otca za čase od 1.9.2014 do 29.2.2016 v sume 1.080,-- € ako rozdiel medzi doposiaľ určeným výživným a zvýšeným výživným otcovi uložil povinnosť zaplatiť naraz do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie otec dôvodiac (len) tým, že od 1.2.2015 bol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie bez nároku na podporu v nezamestnanosti, bez sociálnych dávok, pretože pracoval v Rakúsku a neplatil si čiastku pre prípad, že sa stane nezamestnaný. Má základné vzdelanie, pre strojárské podniky je neprijateľný; má zhoršený zdravotný stav „P. F. P.“. Počas manželstva si kúpili rodinný dom, na ktorý si zobrali hypotéku, s ex manželkou sa nedá dohodnúť, preto vyporiadanie BSM riešia cestou súdu. Aby neprišlo k exekúcii, spláca s pomocou matky hypotéku on. So synom má nadštandardné vzťahy, v Kútoch prežil detstvo, má kamarátov, spolužiakov, celé letné prázdniny prežije u neho, nikdy nežiadal vzájomné započítanie pohľadávok. Syn pracoval s jeho matkou v Česku v poľnohospodárstve, za všetky peniaze si kúpil oblečenie, celé dva letné mesiace mal zabezpečenú stravu i finančné prostriedky, jeho matka sa nezaujíma, z čoho žije. Má snahu sa zamestnať, aby zvýšil životnú úroveň svojim deťom, nakoľko tým by sa zvýšila i pre jeho dcéru R., ktorá žije s ním v spoločnej domácnosti. Navrhol zvýšiť výživné otca k maloletému M. zo sumy 90,-- € mesačne na sumu 120,-- € mesačne od 1.4.2016, zročné výživné za obdobie od 1.9.2014 do 29.2.2016 zamietnuť.

Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca dôvodila, že rešpektuje výživné v sume 150,-- €, hoci žiadala vyššie výživné. Otcovo tvrdenie, že so synom má nadštandardné vzťahy, sa nezakladá na pravde. Je síce pravdou, že syn počas víkendov a prázdnin trávi v Kútoch veľa času, ale chodí tam najmä za kamarátmi a najmä za spolužiakom R., s ktorým teraz navštevujú rovnakú strednú školu, s otcom často nepríde ani do kontaktu, lebo prespáva u spolužiakov, resp. kamarátov. Okrem toho počas letných prázdnin chodil so starými rodičmi na brigády. Odkedy sa odsťahovali z Kútov, na meniny, narodeniny, Vianoce od otca nedostal nič, okrem výživného sa otec na ničom inom finančne nepodieľa, syna nikam nezobral; má za to, že otec sa nechce oficiálne zamestnať iba preto, aby sa vyhol vyživovacej povinnosti. Všetky náklady na syna z väčšej časti hradí sama. Odvolaciemu súdu navrhla odvolanie otca zamietnuť ako nedôvodné a potvrdiť rozsudok.

Kolíznym opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

Otec sa k vyjadreniu matky k jeho odvolaniu proti rozsudku súdu prvého stupňa už nevyjadril.

Odvolací súd preskúmal vec bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/, § 209 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom od 1.1.2016, ďalej len O.s.p.; § 355 O.s.p.), túto prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 1 O.s.p. neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať, dokazovanie, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem, súd prvého stupňa nerozhodol podľa ustanovenia § 115a bez nariadenia pojednávania a nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 22. júna 2016 (§ 211 ods. 2 O.s.p., § 156 ods. 3 O.s.p.). O termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli účastníci, kolízny opatrovník, upovedomení zákonným spôsobom.

Rozsudok súdu prvého stupňa odvolací súd potvrdil v celom rozsahu, teda aj v zamietajúcej časti, keďže ide o konanie, v ktorom súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, pretože je vo výroku vecne správny a keďže sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozsudku, ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje (§ 219 ods. 1, ods. 2 O.s.p.). Pre správnosť dôvodov napadnutého rozsudku odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť nasledovné.

Výživným, ako správne uvádzal aj súd prvého stupňa, sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzny, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav, ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a podobne.

Základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu je zistenie ich skutočných príjmov, ale aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a závisí aj od zisťovania ich celkových majetkových pomerov v širšom slova zmysle. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti má súd vychádzať jednak zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa, rozsah ktorý je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy dieťaťa. Vychádza zároveň aj z reálnych možností a schopností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Medzi týmito dvomi kritériami (medzi odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa a reálnymi schopnosťami anosťami rodičov) platí zásada priamej úmernosti, ktorá je plne v súlade s normatívnou zásadou, že dieťa má právo žiť na takej úrovni, na akej žijú jeho rodičia. To znamená, že čím je vyššia životná úroveň rodičov, tým je odôvodnené aj rozsiahlejšie uspokojovanie potrieb dieťaťa; teda jeho odôvodnenými potrebami sú aj také potreby, ktoré nie sú celkom bežné, ale sú pre vývoj dieťaťa prospešné, napr. rekreačné, kultúrne, také, ktoré vo vyššej miere zmierňujú zdravotný hendicap a pod. Rozsah odôvodnených potrieb dieťaťa je tiež súčasne závislý od reálnych schopností a možností jeho rodičov - povinných poskytovať mu výživné, t.j. od ich zárobkových schopností a možností, počtu ich celkových vyživovacích povinností a pod.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, ktoré sú na ich výživu i celkovú starostlivosť úplne odkázané, je jednou zo základných povinností každého rodiča, pričom každý z rodičov je povinný venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy detí, a to všetkých svojich detí bez rozdielu a bez ohľadu na to, či s deťmi žije alebo nežije v spoločnej domácnosti, pretože dieťa má právo na vytvorenie čo najpriaznivejších podmienok pre svoj zdravý rast a vývoj.

Aj pri rozhodovaní o zmene rozsahu výživného prihliada súd k tomu, aby rozsah odôvodnenosti potrieb dieťaťa zodpovedal reálnym schopnostiam a možnostiam výživou povinných rodičov, pričom povinnosťou súdu pri rozhodovaní o tejto zmene rozsahu výživného je vykonať porovnanie pomerov - skutočností dôležitých pre určenie výživného tak na strane dieťaťa, ako aj u jeho rodičov, a to v čase predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi existujúcimi v čase nového rozhodovania, na základe úplných výsledkov dokazovania. To znamená, že musí byť preukázané, či a v čom ide o zmenu pomerov, zmenu podstatnú, nielen prechodnú. Pre zmenu rozhodnutia o výživnom nepostačuje len úvaha o tom, že doterajšie výživné je už nepostačujúce, či všeobecné konštatovanie o zmene pomerov v dôsledku uplynutia určitého času.

V prejednávanej veci sa súd prvého stupňa v rozsudku citovanými zákonnými ustanoveniami, vyššie uvedenými zásadami, dôsledne riadil, vykonal primerané dokazovanie a v rámci neho i porovnanie pomerov na strane dieťaťa i na strane rodičov v čase poslednej úpravy (v roku 2011), s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania (v roku 2016), v neposlednom rade zohľadniac ďalšiu vyživovaciu oboch rodičov. Z tohto dokazovania vyvodil aj správne právne závery, s ktorými sa stotožňuje aj odvolací súd. Nie je sporným, že k podstatnej zmene pomerov došlo u maloletého M., zvýšili sa odôvodnené potreby jednak vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav, ale aj na plnenie povinností na strednej škole (od 1.9.2014). Nebolo možné tiež opomenúť, ani sa tak nestalo, možnosti a schopnosti oboch rodičov, ani to, že ani jednému z rodičov nepribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. Rozsudok obsahuje všetky náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. V ňom dal súd prvého stupňa jasnú a presvedčivú odpoveď na podstatnú otázku, prečo zvýšil otcovi vyživovaciu povinnosť k maloletému M. na sumu 150,- € mesačne od 1.9.2014. Dôkazy hodnotil v súlade s ustanovením § 132 O.s.p. jednotlivo i v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo; správne vyhodnotil chovanie otca, nesplnenie jeho základnej povinnosti tvrdenia (ktorú má účastník aj v konaní, ktoré je možné začať aj bez návrhu), následne osobné, majetkové pomery otca, ktoré vyšli najavo v priebehu konania.

Otec v odvolaní uvádzal len všeobecné dôvody, neuvádzal konkrétne, iné, skutočnosti, dôvody, ktorými by odôvodňoval vecnú a právnu nesprávnosť rozsudku súdu prvého stupňa. Neuvádzal vôbec, z čoho žije, ako uhrádza životné potreby (stravu, ubytovanie, ošatenie) svoje a dcéry R., ale ani maloletého M.. Na jednej strane otec tvrdí, že nepracuje, nemá žiaden príjem, ani podporu v nezamestnanosti, ani sociálny príspevok, a na druhej strane je ochotný a schopný prispievať na výživu maloletého M. sumou 120,- € mesačne. Otec v odvolaní nenamietal také vady súdu prvého stupňa, také nezistil ani odvolací súd, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie súdu prvého stupňa a na ktoré by musel odvolací súd prihliadať (§ 212 ods. 3 O.s.p.). Sám otec zanedbal svoje povinnosti zabezpečiť sa pre prípad, žeby

bol nezamestnaný, chorý, a túto skutočnosť nemôže teraz uvádzať vo svoj prospech. Jeho odvolanie tak možno hodnotiť len ako účelové.

Vzhľadom na život otca v rozhodnom období, v súčasnosti, jeho vek, predchádzajúce zamestnanie, z toho prameniace pracovné skúsenosti, zdravotný stav, odvolací súd ustálil, že je v jeho silách zabezpečiť si príjem minimálne v sume 1.000,-- € mesačne netto. Z nej výšku výživného na maloletého M. v sume 150,-- € mesačne, pri zohľadnení povinnosti matky prispievať na výživu maloletého M. sumou 80,-- € mesačne a vo zvyšku v osobnom plnení (vzhľadom na vek zabezpečovať každodennú osobnú starostlivosť o maloletého M.), pri súčasnom zohľadnení ďalšej vyživovacej povinnosti u oboch rodičov, odvolací súd zhodne s názorom súdu prvého stupňa považuje za primeranú veku a potrebám maloletého M., reálnym možnostiam a schopnostiam oboch rodičov. Je v možnostiach otca zaplatiť zročné výživné naraz.

Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p., § 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie vecí na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým odvolateľ, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, pretože ide o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu (§ 224 ods. I, § 146 ods. I písm. a/ O.s.p.).

Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.